

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

Lovforslaget har til formål gennem en reduktion af det offentliges krav om foretagelse af tuberkuloseundersøgelser at ændre den nuværende praksis med hensyn til disse undersøgelser ved for fremtiden at anvende et mere selektivt undersøgelsesprogram (undersøge særlig udvalgte grupper). Ved nedbringelsen af antallet af tuberkuloseundersøgelser kan der samtidig opnås en bedre anvendelse af de eksisterende ressourcer inden for den samlede sundhedssektor.

Forslaget bygger på „Betænkning vedrørende de kollektive tuberkuloseundersøgelser samt de i lovgivningen m.v. fastsatte undersøgelser af enkeltpersoner ved ansættelse“. Betænkningen, der er afgivet i marts 1974 af et under sundhedsstyrelsen i 1972 nedsat udvalg, konkluderer (kap. 8, side 273 ff.), at de nuværende ca. 937.000 årlige tuberkuloseundersøgelser uden sundhedsmæssige konsekvenser kan nedsættes til ca. 269.000, svarende til en reduktion af det nuværende undersøgelsesomfang med ca. 70 pct.

Tuberkulosesygdommen var tidligere meget udbredt og helbredelsesmulighederne dårlige, medens der i dag kun er få, der rammes af infektionssygdommen tuberkulose. På grund af lægevidenskabens udvikling af nye lægemidler (vacciner og kemoterapi) er udsigten til helbredelse af tuberkulosepatienter blevet væsentlig bedre. Eksempelvis fremgår det af betænkningen (side 262), at dødeligheden af lunge-tuberkulose fra århundredskriftet til nu er reduceret med 99 pct. fra 1,5 til 0,01 pr. 1.000, og sygeligheden af lungetuberkulose vurderet ud fra tilgangen af nye tilfælde er fra 1921 til 1971 reduceret med 92 pct., fra 1,5 til 0,1 pr. 1.000.

På grund af den lave sygelighed er effekten af de kollektive tuberkuloseundersøgelser, der tog sit opsving i slutningen af 1940-erne, blevet mindre og mindre. Medens man således i 1950 diagnosticerede 462 nye tilfælde af tuberkulose ved kollektive undersøgelser, fandt man i 1970 kun 141 nye tilfælde ud af de ca. 677.000 kollektivt undersøgte personer. Her til kommer, at udbyttet af de kollektive undersøgelser med henblik på at diagnosticere andre sygdomme end tuberkulose er beskedent. For sygdomme, som man eventuelt kan diagnosticere ved en tuberkuloseundersøgelse, gælder det, at de fleste —

85-95 pct. — bliver fundet på grund af symptomer; der henvises til betænkningens kap. 5 (side 270).

Da principperne for udvælgelse (selektion) er at finde flest mulige syge ved at undersøge det mindst mulige antal personer, vil en generel forøgelse af intervallet mellem tuberkuloseundersøgelserne ikke være egnet som middel til at nedbringe antallet af de nuværende undersøgelser. Betænkningen går derfor ind for, at der i stedet gennemføres et selektivt, behovsorienteret undersøgelsesprogram, hvor særlig udvalgte persongrupper undersøges.

Ved fastlæggelsen af, hvilke grupper der bør undersøges, fastslår betænkningen (side 273):

- at den pågældende gruppe skal kunne afgrænses,
- at gruppen skal have en så begrænset størrelse, at det er teknisk muligt at sikre, at alle eller i det mindste en høj procent i gruppen efterkommer en opfordring til at møde til undersøgelse.
- at sygeligheden i gruppen skal være høj,
- at det samlede antal syge, der findes i gruppen skal være stort.

Ved tilrettelæggelsen af et selektivt program bør der tages hensyn til, at tuberkulose er en smittefarlig sygdom. Derfor bør man ud over fortsat at undersøge de personer, der har symptomer på tuberkulose, medtage persongrupper af to grunde, enten på grund af omgivelsernes særligt store smittemodtagelighed (smittefaregrupper: f.eks. jordemødre og ansatte i børneinstitutioner), eller fordi gruppen som sådan har særlig stor risiko for at få tuberkulose (risikogrupper: f.eks. fremmedarbejdere, tidligere patienter, enlige mænd og kontakter, d.v.s. personer, der omgås tuberkulose patienter). Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1 (ad § 3).

Ved anvendelsen af det foreslåede selektive undersøgelsesprogram forudsættes det samlede undersøgelsesomfang som nævnt reduceret med ca. 70 pct., idet det for fremtiden foreslås at afskaffe bl.a. de årlige rutineundersøgelser af lærere og andet personale ansat på skoler samt de årlige røntgenundersøgelser af skolebørn. Endvidere kan de systematiske undersøgelser af sygehuspersonale antagelig gøres mere behovsorienterede, hvorved også antallet af disse undersøgelser kan nedskæres. I øvrigt foreslås det at undlade at stille krav om, at personer, der antages som lærlinge, skal tuberkuloseundersøges senest 4 uger efter påbegyndelsen af ansættelsesfor-